

Տեղեկանք

Լրացվող հոդվածի վերաբերյալ

Հոդված 381. Հսկիչ դրամային մեքենայի կիրառության կանոնները

1. Կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներն իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով հարկային մարմնում գրանցված և ՀՂՄ-ի մոդելին ներկայացվող պարտադիր տեխնիկական պահանջներին բավարարող ՀՂՄ- ով:

2. ՀՂՄ-ն տեղադրվում է առևտրի օբյեկտի կամ ծառայության մատուցման վայրի այն հատվածում, որտեղ կատարվում է վճարումը, իսկ տրանսպորտային միջոցով վաճառք իրականացնելիս կամ ծառայություն մատուցելիս՝ տրանսպորտային միջոցի մեջ (վրա):

3. Հայաստանի Հանրապետությունում ՀՂՄ կիրառող կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս, պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել ՀՂՄ կտրոն:

ՀՂՄ-ի կտրոնի վրա պետք է տպագրված լինի հետևյալ տեղեկատվությունը (տվյալները).

- 1) ՀՂՄ-ի կտրոնի հերթական համարը (ԿՀ)՝ 8 նիշ.
- 2) ՀՂՄ կիրառողի անվանումը (կազմակերպության անվանումը և կազմակերպատիրական տեսակի հապավումը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը).
- 3) ՀՂՄ կիրառողի գործունեության հասցեն.
- 4) հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ).
- 5) ՀՂՄ-ի գրանցման համարը (ԳՀ).
- 6) գնման (սպասարկման) ամսաթիվը (օրը, ամիսը, տարեթիվը).
- 7) գնման (սպասարկման) ժամը.
- 8) սպասարկող բաժնի համարը (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների).
- 9) ապրանքի (ծառայության) անվանումը (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների).

10) գնվող ապրանքի քանակը և դրա չափման միավորը (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների).

11) կիրառված զեղչի չափը (կիրառվելու դեպքում).

12) գնման (սպասարկման) դիմաց վճարման ենթակա գումարները՝ ըստ բաժինների.

13) գնման (սպասարկման) ընդհանուր գումարը (ներառյալ ավելացված արժեքի հարկը).

14) ավելացված արժեքի հարկի գումարը, եթե գործարքն իրականացնողը ԱԱՀ վճարող է և գործարքը ենթակա է ԱԱՀ-ով հարկման (բացառությամբ «կանխավճար» գրառում ունեցող կտրոնների).

15) պատասխանատու անձի (գանձապահի) համարը.

16) ֆիսկալավորման ռեժիմի նշանը (\$).

17) «կանխավճար» գրառումը՝ կանխավճարների ստացման, «Նվեր» և նմանատիպ այլ քարտերի տրամադրման դեպքերում (երբ պարզ չէ, թե այդ դեպքերում ինչ ապրանքներ ձեռք կբերվեն կամ ինչ ծառայություններ կմատուցվեն):

4. Այն դեպքում, երբ նոտարական և (կամ) փաստաբանական գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը բնակչությանը ծառայություններ են մատուցում գործունեության (<ԴՄ-ի գտնվելու) վայրից դուրս, պարտավոր են գործունեության վայր վերադառնալով անհապաղ՝ ոչ ուշ, քան երեք ժամվա ընթացքում, <ԴՄ մուտքագրել մատուցված ծառայության դիմաց ստացված գումարը, իսկ մեկ օրվա ընթացքում <ԴՄ-ի կտրոնը տրամադրել կամ փոստով առաքել ծառայություն ստացողին:

5. Արտարժույթի կամ արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առքուվաճառքի գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունները և անհատ ձեռնարկատերերը դրամական հաշվարկներն իրականացնում են սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված պահանջները բավարարող <ԴՄ-ով կամ դրան համարժեք (նույն պահանջները բավարարող) համակարգչային սարքավորումներով:

6. Կանխիկ դրամով իրականացվող դրամական հաշվարկների համար սույն գլխին համապատասխան <ԴՄ-ի կիրառությունը պարտադիր չլինելու դեպքում, տեղադրված և կիրառվող <ԴՄ-ի միջոցով արձանագրված շրջանառությունը հիմք չէ հարկերի հաշվարկման համար, իսկ այդ <ԴՄ-ն հարկային մարմնում գրանցումից (գրանցված լինելու դեպքում) հանվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

7. ՀՂՄ-ի աշխատանքի ընթացքում անսարքություն հայտնաբերելիս՝ պատասխանատու անձը պարտավոր է անջատել ՀՂՄ-ն և տեղեկագնել իրավասու՝ ղեկավար անձին: Իրավասու ղեկավար անձը հայտը ստանալուց հետո առավելագույնը երեք ժամվա ընթացքում տեխնիկական սպասարկում հրականագնող իրավաբանական անձին կամ անհատ ձեռնարկատիրոջը (այսուհետև սպասարկման կենտրոն) տեղեկագնում է ՀՂՄ-ի անսարքության մասին: Սպասարկման կենտրոնը դիմումատուի հայտի հիման վրա, իրավասու ղեկավար անձի կողմից ՀՂՄ-ի անսարքության մասին տեղեկանալուց հետո, առավելագույնը 24 ժամվա ընթացքում, ստուգում է անսարք ՀՂՄ-ն և անհրաժեշտության դեպքում կազմում անսարք լինելու մասին ակտ: Վերանորոգման աշխատանքների ողջ ընթացքում սպասարկման կենտրոնը, ՀՂՄ կիրառողի պահանջով՝ տվյալ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ժամանակավոր օգտագործման համար վերջինիս տրամադրում է ՀՂՄ սարք: Մինչև ՀՂՄ-ի նորոգումը կամ այն նորոգ փոխարինելը՝ ՀՂՄ-ների պարտադիր կիրառմամբ գործարքներ կատարելն արգելվում է:

8. ՀՂՄ-ին, ցանցային կապի միջոցներին ներկայացվող պահանջները, գրանցման և գրանցումից հանման կարգը, շահագործման կանոնները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, բազառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

9. Արտարժույթի կամ արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առքուվաճառքի գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից կիրառվող ՀՂՄ-ին, ցանցային կապի միջոցներին կամ համապատասխան ծրագիր պարունակող համակարգչային սարքավորումներին ներկայացվող պահանջները, գրանցման կարգը և շահագործման կանոնները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը՝ հարկային մարմնի հետ համատեղ: